

DÜNYA PREMATÜRE GÜNÜ
(17 KASIM)

Sağlıklı bir yaşamın temeli, sağlıklı bir gebelik süreci ve sonrasında zamanında ve sağlıklı bir doğumla başlar. Normal gebelik süreci tamamlanmadan, 37. gebelik haftasından önce doğan bebeklere prematüre bebek denmektedir. Bu durum bebeklerde ciddi sağlık problemlerine, ölümlere veya uzun süre hastane bakımı gerekliliğine sebep olmaktadır.^{1,2}

Prematüre doğum ciddi bir sağlık problemidir. Her yıl dünyaya gelen her 10 bebekten bir tanesi prematüre olarak doğmaktadır. Bu sayı 15 milyona yakındır ve bu bebeklerin yaklaşık %10'u buna bağlı komplikasyonlar sonucu hayatını kaybetmektedir. Ülkemizde ise her yıl yaklaşık 1.400.000 bebek doğmakta, bunların 150.000'den fazlası prematüre olarak dünyaya gelmektedir.

5 yaş altı bebek ölüm nedenlerine bakıldığında bu nedenlerin başında prematüre doğuma bağlı komplikasyonlar gelmektedir. Her yıl yaklaşık 6,3 milyon beş yaş altı bebek ölümünün 1,1 milyonu prematüre komplikasyonlarına bağlı olmaktadır.^{3,4,5} Günümüzde prematürelığe bağlı her 30 saniyede bir bebek ölümü gerçekleşmekte; bu sıklığın AIDS, sıtma ya da ishale bağlı bebek ölümlerini aştığı ve ilk sıraya yerleşen bebek ölüm sebebi olduğu görülmektedir.⁶ Bunun yanı sıra prematüre doğup yaşayan bebekler ise hareket ve denge sorunlarına yol açan serebral palsi adı verilen klinik tablo, işitme ve görme kayıpları, zihinsel engelli olma gibi çeşitli sağlık problemleri ile karşı karşıya kalmaktadır.⁵

Prematüre doğan çocukların ilerleyen yaşlarında okul başarısına bakıldığında zamanında doğan çocuklara göre öğrenmede daha fazla zorluk çektikleri, özel eğitime daha çok ihtiyaç duydukları görülmektedir. Ayrıca bu kişiler ilerleyen yaşlarında çalışma hayatında daha fazla zorlanmakta ve bu kişilerin uzun vadede çalışmalarını sınırlayan sağlık problemleri daha sık olmaktadır. Bu durum ülkeler için de ciddi bir iş kaybı ve artan sağlık yükü demektir.²

Prematüre doğumun önemini vurgulamak ve gereken önlemleri almak büyük önem taşımaktadır.⁵ Bu nedenle tüm dünyada 2011 yılından itibaren 17 Kasım **“Dünya Prematüre Günü”** olarak kabul edilmiştir. Ülkemizde de son birkaç yıldır **“Dünya Prematüre Günü”** çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-141

Anne ve çocuk sağlığını destekleyerek prematüre doğumu azaltmak amacıyla alınabilecek önlemler şu şekilde özetlenebilir;

1. Ebeveynler bebek sahibi olmadan önce bu konular hakkında çeşitli broşür, dergi ve toplumsal sunular ile bilgilendirilmeli,
2. Hamilelerin yaşam alanlarını içine alacak biçimde sigara dumanı, ilaçlar ve toksinlerden uzak ortamlar oluşturulmalı,
3. Kişiler egzersiz ve sağlıklı beslenme konusunda teşvik edilmeli ve çalışanlara aktivite alanları sağlanmalı,
4. Kişiler zamanında doğumun önemi ve prematüre doğumun riskleri hakkında bilgilendirilmeli,
5. Aile planlaması ile istenmeyen gebelikler önlenmeli,
6. Gebelerin ihtiyaç duyabileceği fiziksel koşullar sağlanmalı ve onlara yardımcı olunmalı,
7. Sağlık güvencesi kapsamında doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası bakım hizmetleri sağlanmalı ve aşılama programları için düzenli takip ve destek sağlanmalıdır.^{8,9}

¹[İnternet] [1Http://www.sbn.gov.tr/icerik.aspx?id=40666](http://www.sbn.gov.tr/icerik.aspx?id=40666) Erişim: 02.11.2016.

²[İnternet] <http://www.marchofdimes.org/mission/the-economic-and-societal-costs.aspx/> Erişim: 02.11.2016.

³[İnternet] <http://prembaby.org.au/why-is-there-a-world-prematurity-day/> Erişim: 02.11.2016

⁴[İnternet] <http://www.marchofdimes.org/pdf/tennessee/BornTooSoon-ExecSumEnglish-April2012.pdf> / Erişim: 02.11.2016.

⁵[İnternet] <http://www.marchofdimes.org/mission/world-prematurity-day.aspx> / Erişim: 02.11.2016.

⁶[İnternet] <http://prembaby.org.au/infographic-showing-the-global-toll-of-premature-birth/> Erişim: 02.11.2016.

⁷[İnternet] <http://prembaby.org.au/worldprematurityday/> Erişim: 02.11.2016.

⁸[İnternet] <http://www.marchofdimes.org/materials/fourteen-standards-for-workplaces-that-support-maternal-and-infant-health.pdf/> Erişim: 02.11.2016

⁹[İnternet] <http://www.marchofdimes.org/materials/born-too-soon-the-global-action-report-on-preterm-birth.pdf/> Erişim: 07.11.2016